

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Patrycja Kotlarska

w sprawie **S. Ż.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 września 2024 r.

kasacji Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Gdyni

z dnia 5 marca 2024 r., sygn. akt II K 683/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Gdyni do ponownego rozpoznania.**

Michał Laskowski

Jarosław Matras

Eugeniusz Wildowicz

[PGW]

UZASADNIENIE

S. Ż. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IX K 962/22, na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 157 § 1 k.k., popełnione w dniu 26 września 2022 r.;
2. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 5 lipca 2023 r., sygn. akt IX K 112/23, na karę 2 lat ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniach 2 i 7 lutego 2023 r., przy czym postanowieniem z dnia 1 października 2023 r., sygn. akt IX K 112/23, Sąd Rejonowy w Gdyni, działając na podstawie art. 2a § 2 k.w. w zw. z art. 20 § 1 i 2 pkt 2 k.w. oraz art. 21 § 1 k.w. w zw. z art. 119 § 1 k.w. i art. 9 § 2 k.w., zamienił wymierzoną opisanym wyżej wyrokiem karę 2 lat ograniczenia wolności na karę miesiąca ograniczenia wolności, zobowiązując skazanego z mocy art. 20 § 2 k.w. i art. 21 § 1 k.w. do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
3. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23:
 - na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 14 lutego 2023 r.,
 - na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 4 marca 2023 r.,przy czym kary jednostkowe zostały objęte karą łączną roku pozbawienia wolności; postanowieniem z dnia 1 października 2023 r., sygn. akt II Ko 150/23, Sąd Rejonowy w Gdyni, działając na podstawie art. 30 § 1 k.p.k. w zw. z art. 2a § 1 k.w. i art. 119 § 1 k.w., zamienił karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzoną w punkcie I części rozstrzygającej wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23, na karę 30 dni aresztu orzekając, że kara łączna roku pozbawienia wolności, orzeczona w punkcie III części dyspozytywnej ww. wyroku, traci moc.

Sąd Rejonowy w Gdyni, wyrokiem łącznym z dnia 5 marca 2024 r., sygn. akt II K 683/23:

- na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k., połączył kary pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IX K 962/22 oraz Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23, w ich miejsce wymierzając S.Ż. karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności; w pozostałym zakresie wyroki te pozostawił do odrębnego wykonania;
- na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie umorzył postępowanie o wydane wyroku łącznego.

Wyrok ten, niezaskarżony przez żadną ze stron, uprawomocnił się z dniem 13 marca 2024 r.

W dniu 10 lipca 2024 r. Prokurator Generalny wniósł kasację od tego wyroku. Zaskarżył go w całości na niekorzyść skazanego oraz zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 85 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r., poprzez dokonanie nieprawidłowej oceny prawomocnych wyroków skazujących wydanych wobec S. Ż. i rozstrzygnięć z nimi związanych w kontekście istnienia warunków do orzeczenia w wyroku łącznym kary łącznej i w konsekwencji połączenie: kary 4 miesięcy pozbawienia wolności (orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IX K 962/22), kary 6 miesięcy pozbawienia wolności (orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23 za czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 4 marca 2023 r.) z karą 6 miesięcy pozbawienia wolności (orzeczoną wobec tego skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23 za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionym w dniu 14 lutego 2023 r.), która to kara - zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 1 października 2023 r., sygn. akt II Ko 150/23 – została, na podstawie art. 2a § 1 k.w., zamieniona na karę 30 dni aresztu i jako kara innego rodzaju niż kara pozbawienia wolności oraz jako kara niepodlegająca łączeniu w świetle przepisów ustawy Kodeks karny, nie mogła stać się w myśl wymogów określonych w art. 85 § 1 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności, co doprowadziło do orzeczenia wobec

skazanego S. Ź. kary łącznej pozbawienia wolności w wysokości przewyższającej sumę rzeczywiście podlegających łączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności, tj. sprzecznie z dyspozycją art. 86 § 1 k.k.

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gdyni do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, toteż podlega rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy, ustaliwszy wystąpienie realnego zbiegu przestępstw w rozumieniu art. 85 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r., przyjął iż kara 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IX K 962/22, podlega łączeniu z dwiema karami jednostkowymi w wysokości po 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonymi wobec tego skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23 za czyny popełnione w dniach 14 lutego 2023 r. i 4 marca 2023 r. (punkt I wyroku łącznego).

Przyjmując, że zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego w wyżej wymienionych sprawach, Sąd Rejonowy nie wziął jednak pod uwagę wszystkich okoliczności mających znaczenie dla tego postępowania. Przede wszystkim pominął to, że postanowieniem z dnia 1 października 2023 r., sygn. akt II Ko 150/23, Sąd Rejonowy w Gdyni, działając na podstawie art. 30 § 1 k.p.k. w zw. z art. 2a § 1 k.w. i art. 119 § 1 k.w., zamienił karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzoną S.Ź. w punkcie I wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23, na karę 30 dni aresztu. Na mocy tego postanowienia moc utraciła też kara łączna roku pozbawienia wolności, orzeczona w punkcie III części dyspozytywnej wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23. W rezultacie, łącząc kary orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IX K 962/22 oraz Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23, Sąd Rejonowy w wyroku łącznym połączył kary: 4 miesięcy pozbawienia wolności (wyrok Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IX K 962/22), 6 miesięcy pozbawienia wolności (wyrok Sądu

Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23; kara za czyn popełniony dnia 14 lutego 2023 r.) oraz 30 dni aresztu (wyrok Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23; kara za czyn popełniony dnia 4 marca 2023 r.).

Art. 85 § 1 k.k. umożliwia orzeczenie kary łącznej za przestępstwa pozostające w zbiegu realnym, za które wymierzono kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Natomiast nie daje możliwości łączenia kary pozbawienia wolności z karą aresztu orzecaną za wykroczenia, mimo że kary te wykazują pewne podobieństwa (charakter izolacyjny). Jeżeli kara pozbawienia wolności została zamieniona na karę aresztu, przestaje być karą tego samego rodzaju co kara pozbawienia wolności, jak tego wymaga wymieniony przepis (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2007 r., II KK 115/07). Nie można w tej sytuacji połączyć jej z karą pozbawienia wolności.

W niniejszej sprawie warunki do połączenia spełniały kary: 4 miesiące pozbawienia wolności - orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IX K 962/22) oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności - orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 370/23; kara za czyn popełniony dnia 14 lutego 2023 r.). Zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k., Sąd Rejonowy powinien był ukształtować wymiar kary łącznej w granicach od 7 miesięcy do 10 miesięcy (powyżej wyższej z podlegających łączeniu kar, aż do ich sumy). Tymczasem w zaskarżonym wyroku łącznym (na skutek niesłusznego uwzględnienia ponadto kary orzeczonej za przestępstwo popełnione przez skazanego w dniu 4 marca 2023 r.) wymierzył ją w wysokości roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, a więc w rozmiarze znacznie przekraczającym dozwolony.

W świetle powyższego należało w pełni podzielić stanowisko skarżącego, że zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego i materialnego wskazanych w zarzucie kasacji, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Dlatego konieczne jest usunięcie go z obiegu prawnego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gdyni do ponownego rozpoznania.

Badając po raz kolejny warunki do wydania wyroku łącznego, co do kar orzeczonych wszystkimi prawomocnymi wyrokami względem S. Ź., Sąd Rejonowy w Gdyni rozważył możliwość połączenia kar pozbawienia wolności z karą miesiąca

ograniczenia wolności wymierzoną przez Sąd Rejonowy w Gdyni wyrokiem z dnia 5 lipca 2023 r, sygn. akt IX K 112/23, na podstawie art. 2a § 1 k.w. w miejsce orzeczonej przedtem za ten sam czyn kary 2 lat ograniczenia wolności. Zastosuje wówczas przepisy, które uzna za względniejsze dla sprawcy, biorąc pod uwagę relację norm intertemporalnych, zawartych w art. 24 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022 poz. 2600) z art. 4 § 1 k.k. Nie będzie przy tym związany ograniczeniami wynikającymi z zakazu *reformationis in peius*, ze względu na wniesienie kasacji na niekorzyść skazanego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Michał Laskowski Jarosław Matras Eugeniusz Wildowicz

[PGW]

[ał]